

Asia: VN/36693/2023

Lausuntopyyntö Suomen kyberturvallisuusstrategiasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jyväskylän ammattikorkeakoulun lausunto liittyy lausuntopyyntöön Suomen kyberturvallisuusstrategiasta.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun mielestä strategia on selkeästi jaoteltu, oleelliset asiat on huomioitu ja se on hyvin kirjoitettu. Strategia huomioi hyvin eri toimijoiden välisen yhteistyön ja kansallisten sekä kansainvälisten kyberturvallisuusekosysteemien tärkeyden. Strategia antaa hyvän pohjan kansallisen kyberturvallisuuden kehittämiseksi ja erityisesti korkeakoulutoimijan silmin on ilahduttavaa, että osaamisen kehittäminen koulutus ja harjoitustoiminnan keinoin huomioidaan vahvasti, kuten myös TKI-toiminnan roolin huomioiminen.

Strategiassa on hyvin huomioitu kyberturvallisuuden rooli osana Suomen kokonaisturvallisuutta. Lisäksi se huomioi viimeaikaisen kehityksen ja sen mukaisen muutoksen toimintaympäristössä. Strategian tavoitetilä ulottuu vuoteen 2035 ja onkin ymmärrettävää, että esimerkiksi murroksellisten teknologioiden kehitys ja vaikutuksen arvioiminen on hankalaa, mutta varmasti voidaan sanoa, että kyberturvallisuus on merkittävässä roolissa kokonaisturvallisuuden osalta myös tulevaisuudessa.

Strategiassa esitetyt strategiset tavoitteet sisältyvät neljän osa-alueen alle: I Osaaminen, teknologia ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta (TKI); II Varautuminen; III Yhteistoiminta; sekä IV Reagointi ja vastatoimet. Jaottelu on mielestämme looginen ja tukee tavoitteiden saavuttamista. Strategiassa mainitaan myös, että tavoitetilan saavuttamiseksi varmistetaan riittävät resurssit, ja niitä käytetään tehokkaasti, mikä onkin oleellista asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Huomioina ja muutosehdotuksina strategian sisältöön haluamme tuoda seuraavia asioita:

- Sivulla 9 oleva sininen laatikko olisi hyvä otsikoida, jotta lukijalle kävisi selväksi, että siinä olevat asiat kuvaavat tavoitetilaa vuoteen 2035, eivätkä ole laatikon yläpuolella mainittuja strategisia tavoitteita.

- Sivu 22 ja 23. Pilari I: Osaaminen, teknologia ja TKI. Väliotsikko "Innovatiivinen ja kokeileva kyberkosysteemi" on molemmilla sivuilla. Toista väliotsikkoa voisi muuttaa kokonaisuuden selventämiseksi, koska kyseisten väliotsikkojen alla olevat luvut kuvaavat eri asiasisältöjä.

- Sivu 23, kohta "Osaaminen on kaikilla tasoilla vahvaa".

Esitämme, että lukuun lisätään tarve panostaa rahoitusta ja lisäresursseja kyberturvallisuuden tutkintokoulutukseen, jatkuvaan oppimiseen ja muuntokoulutuksiin korkeakouluissa. Koulutuksella voidaan vastata tunnistettuun kansalliseen ja kansainväliseen osaajatarpeeseen.

- Sivu 24, kohdassa "Yritysten kilpailukykyä edistetään" voisi kansainvälisenä rahoitusmahdollisuutena mainita myös EDA/EDF -rahoitusohjelmat, koska niissä on huomattavia panostuksia kyberturvallisuuteen ja erityisesti kyberturvallisuusharjoitteluun.

Myös otsikon voisi muuttaa muotoon "Ekosysteemin kilpailukykyä edistetään". Perusteena se, että rahoitusmahdollisuuksia hyödyntävät myös muut kuin yritykset, kuten esimerkiksi korkeakoulut ja tutkimuslaitokset. Kappaleessa puhutaan kansainvälisestä TKI-toiminnasta, ikään kuin se olisi vain yritysten tekemää, vaikka todellisuudessa sitä tehdään laajasti koko ekosysteemin voimin.

Lisäksi ehdotamme seuraavaa muutosta: "Vahva kotimainen kyberturvallisuusalan yritystoiminta on keskeistä toimivan kyberturvallisuuden ekosysteemin kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi" muutetaan muotoon "Vahva kotimainen kyberturvallisuusalan TKI-toiminta on keskeistä toimivan kyberturvallisuuden ekosysteemin kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi." Perusteena sama kuin edellä, eli että rahoitusmahdollisuuksia hyödyntävät myös muut kuin yritykset, kuten esimerkiksi korkeakoulut ja tutkimuslaitokset.

Huom! Tekstissä on kirjoitusvirhe "kyberturvallisuusalan".

- Sivu 29 kohta "Harjoitustoimintaa lisätään". Yleisesti ottaen Jamkin mielestä on erittäin hyvä, että harjoitustoiminnan lisääminen nähdään strategiassa tärkeäksi asiaksi, johon halutaan panostaa.

Ehdotamme ylläpitää sanan muuttamista kehittämiseksi, koska näkemyksemme mukaan harjoitustoiminta kehittää aina myös varautumista ja valmiutta, eikä pelkästään ylläpidä niitä. Ehdotamme, että koko luku jäsenellään seuraavasti, jolloin alussa on yleistä harjoittelusta, sitten kansallinen harjoittelu ja kansainvälinen harjoittelu:

”Kyberharjoitustoiminnalla rakennetaan koko yhteiskunnan vahvaa kyberresilienssiä. Kyberharjoitusympäristöjä ja -toimintamalleja on jatkuvasti kehitettävä vastaamaan toimintaympäristön muutosta.

Kansallisesti tunnustetaan erityisesti eri toimialojen välisen harjoittelun merkityksen ja lisäämisen tärkeys. Kansallisten kyberharjoitusten avulla simuloidaan erilaisia kyberhäiriötilanteita eli luodaan olosuhteet, joissa kyberhäiriöiden vaikutuksia voidaan tunnistaa ja niistä toipumista testata ja harjoitella. Harjoitukset kehittävät osaamista sekä yksilöiden ja organisaatioiden valmiutta ja kykyä varautua erilaisiin kyberhäiriöihin ja uhkiin. Aktiivinen ja säännöllinen harjoittelu normaalioloissa vahvistaa osaamista kaikissa tilanteissa. Lisäksi organisaatioita kannustetaan kehittämään pitkäjänteisesti omaa harjoitustoimintaa, tarvittaessa viranomaisten tuella.

Kansainväliset kyberharjoitukset tukevat rajat ylittäviin kyberuhkiin ja häiriöihin varautumista, päätöksentekoa ja vastaamista. Suomelle on tärkeää osallistua kansainvälisiin kyberharjoituksiin, vaikuttaa niissä aktiivisesti sekä kehittää ja tarjota kyberharjoitusosaamista kansainvälisille kumppanimaille.”

-Sivu 31 Pilari III Yhteistoiminta.

Haluamme nostaa esille, että suomalaisia TKI-toimijoita ja rahoitusviranomaisia pitäisi kannustaa proaktiivisesti osallistumaan kansainväliseen kyberturvallisuuden ohjelmatyöhön, jotta tuleviin rahoitusohjelmiin saataisiin mukaan kansallisen kyberresilienssin kehittämistä tukevia sisältöjä. Ehdotamme, että rahoitusohjelmiin vaikuttaminen nostetaan osaksi kansallista strategiaa.

-Sivu 41 Resursointi, toimeenpano ja seuranta.

Esitämme lisäyksenä, että resursseja tulisi kasvattaa kyberturvallisuustietoisuuden ja lisä-/täydennyskoulutuksen järjestämiseksi yksityisille ja julkisille organisaatioille ja niiden henkilöstölle eri toimialoilla.

Ehdotamme, että strategiassa otetaan huomioon tarve kansallisen rahoitustukijärjestelmän käynnistämiseksi tukemaan organisaatioiden kyberkyvykkyyden tunnistamista ja kehittämistä, sekä kyberuhkiin varautumista.

-Sivu 44 Strategiset kehittämissuositukset.

Mielestämme on erittäin hyvä, että kyberturvallisuusharjoitusten ja -harjoitusympäristöjen kehittäminen on huomioitu strategisena kehityssuosituksena. Näemme että harjoitustoimintaan panostaminen on tärkeää kansallisen resilienssin kannalta.

Jamkin lausunnon ovat valmistelleet

Tero Kokkonen, Johtaja, Jamk IT-instituutti

Aimo Pellinen, TKI-vastaava, Jamk IT-instituutti

Jarno Lötjönen, Liiketoimintavastaava, Jamk IT-instituutti

Kokkonen Tero

Jyväskylän ammattikorkeakoulu - Jamk IT-instituutti